

3 1761 09013676 3

Krevets'kyi, Iv.

Biblioteka Naukovoho
tovarystva im. Shevchenka
u L'vovi

Z

820

N38K73

Ів. Кревецький

БІБЛІОТЕКА

Наукового Товариства ім. Шевченка

У ЛЬВОВІ

ЛЬВІВ, 1923.

Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка

З ДРУКАРНІ НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

Ів. Кревецький

БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕКА

Наукового Товариства ім. Шевченка

У ЛЬВОВІ

ЛЬВІВ, 1923.

Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка

З ДРУКАРНІ НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Z

820

N₃₈K₇₃

Коли перед 30 роками клали перші підвалини під бібліотеку Наукового Товариства ім. Шевченка, то основним наміром основників її було: створити у Львові книгозбір, в якій було би зібране все, що появилось до того часу та появлятиметься у будуччині друком з обсягу українознавства, що так чи инакше торкається України. *Ucrainica* повинні були стати спеціальністю згаданої бібліотеки.

Не маю наміру подавати тут історію бібліотеки Н. Т. ім. Ш. Хто цікавий, нехай загляне до окремого нарису¹⁾ та до періодичних бібліотечних звідомлень у „Хроніці Н. Т. ім. Ш.“ Там побачить наглядно, як повстала і розвивалася згадана бібліотека, поки не зросла до нинішньої своєї величини — 100.000 тт. і вв. На сім місці слід сказати тільки отсе: нині, після 30 років існування бібліотеки Н. Т. ім. Ш., можна ствердити з як найбільшим вдоволенням, що наміри основників її в значній мірі вже здійснені. Бібліотека Н. Т. ім. Ш. — найповніший нині у Львові збір книжок з обсягу українознавства. І не тільки у Львові, але взагалі на Малій Україні — на території між Ужгородом, Чернівцями, Перемишлем і Берестям. Знають про се всі, хто тільки пробував працювати науково в обсягу українознавства, або хочби на споріднених з ним ділянках. Знають однаково: свої і чужі. Однаково: у Львові, в краю і за границею. Знають — і користають з її скарбів.

¹⁾ Ів. Кревецький: Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові („Літ.-Наук. Вістник“ 1905. кн. VIII).

Україніска Бібліотека Н. Т. ім. Ш. у Львові складаються з отсих основних частин: 1) українських друків, 2) наукової літератури по українознавству і 3) українських рукописів.

Українські друки обіймають: а) українські стародруки від XVI. по кін. XVIII. ст. від першого українського друку: Апостола Федорова (Львів, 1574) аж по: Енеїду Котляревського (СПетербург, 1798) включно. О скільки одначе відділ українських стародруків у Бібліотеці Н. Т. ім. Ш. не повний іще, то повний комплет їх україніст знайде таки у Львові — у Національнім Музею. За те збірка б) українських новодруків XIX.—XX. вв. у Бібліотеці Н. Т. ім. Ш. найбогатша зі всіх українських бібліотек на цілій території України. Передовсім збірка ся цінна тим, що в ній заступлені більшими чи меньшими колекціями всі українські землі взагалі: Велика Україна, Галичина, Буковина, Закарпаття, а також українські кольонії в Америці. А далі: комплетом перших видань українських клясиків. З окрема слід згадати велику колекцію українських періодичних видань, головно газет. Безпосередно перед війною 1914—18 рр. Бібліотека Н. Т. ім. Ш. одержувала вже майже всі українські газети, що виходили в Європі й Америці — без огляду на їх партійну приналежність. І з того погляду Бібліотека Н. Т. ім. Ш. у Львові — одинокий книгозбір на всій Україні.

Наукова література по українознавству — се незвичайно богата і цінна українознавча література головно на російській мові. Можна сміло сказати: література ся — гордощі бібліотеки Н. Т. ім. Ш. Се передовсім видання всіх майже російських наукових інституцій з Академією Наук у Петеррурзі на чолі. Видання не тільки нові, але також і давнійші. Деякі — в повнім майже комплеті (нпр. Академії Наук у Петер-

бурзі, Общества Истории и Древностей у Москві, Комиссії для разбора древнихъ актовъ у Києві, археологічних зїздів, найважливіших університетів й ин.), А далі: окремі приватні публікації, періодичні видання і т. д. Та окрім на російській мові зібрані в бібліотеці Н. Т. ім. Ш. численні і цінні *Ucrainica* також на иньших мовах.

Відділ українських рукописів бібліотеки Н. Т. ім. Ш. складається з двох збірок: а) основної збірки Н. Т. ім. Ш. і б) збірки пок. д-ра Ів. Франка. Обі збірки числять около 1000 чч. Численні набутки останніх літ нескатальоговані ще. Рукописи бібліотеки Н. Т. ім. Ш. обіймають час від XIV. по XX. вв. Між ними чимало автографів визначних українських письменників. З окрема слід згадати чималу збірку закарпато-українських рукописів XVI.—XIX. вв. Також теки пок. українського бібліографа Ів. Ем. Левицького, в яких містяться: а) невидане досі продовження його Української Бібліографії Австро-Угорщини XIX. ст. (рр. 1894—1900) і б) багаті матеріяли до дальших випусків біографічного словника Прикарпатської України кін. XVIII. — поч. XX. вв. (букви Б.—Я.).

Та не тільки багатством літератури по українознавству цінна бібліотека Н. Т. ім. Ш. Неменьш цінна вона і спеціальною літературою з області иньших наук. Передовсім виданнями численних Академій Наук, Наукових Товариств і найріжнородніших наукових видавництв цілого майже світа, які одержувала в обмін за видання Н. Т. ім. Ш. Так! Цілого майже світа. Загляньте тільки до „Хроніки Наук. Тов-а ім. Шевченка“ і ви побачите, скільки заграничних Академій Наук, Наукових Товариств і взагалі наукових установ і видавництв стояло і стоїть в обміні з Н. Т. ім. Ш. у Львові. Передовсім — усі славянські. А далі:

німецькі, англійські, французькі, італійські, шведські, норвежські, голяндські, данські, еспанські, португальські, румунські, грецькі, фінляндські, мадярські, естонські. Та не тільки всі майже європейські Академії Наук і Наукові Товариства присилають свої видання до бібліотеки Н. Т. ім. Ш. Присилають туди свої видання також Академії і Наукові Товариства інших частин світа: Азії (Японія, Індії), Америки (Північної і Південної), Австралії. І під сим оглядом бібліотека Н. Т. ім. Ш. — одинокий книгозбір у Львові, в яким читач знайде того роду літературу у такій кількості.

Крім отсього загального перегляду слід звернути ще окремо увагу на декілька спеціальних збірок книжок, що їх має бібліотека Н. Т. ім. Ш. у Львові. Отже:

1) Книгозбір д-ра Ів. Франка. Се б. приватна бібліотека пок. Письменника, що складається з коло 7.000 тт. і вв. старо- і новодруків та понад пів тисячки різних старих і нових рукописів, які зібрав був Покійний. Не треба і говорити, яку ціну має книгозбір такої визначної одиниці, як пок. д-р Ів. Франко. Се найперше збір цінних книжок з тих областей людського духа, якими цікавився Пок. Власник їх. А також дорога памятка по пок. Авторі „Мойсея“. Збір сей перейшов на власність Н. Т. ім. Ш. на основі завіщання пок. Письменника. Він займає цілу окрему кімнату.

2) Книгозбір В. Лесевича. Се б. приватна бібліотека пок. визначного українського філософа Володимира Лесевича, що складається з понад 3.000 тт. і вв. Одинока у Львові систематично зібрана філософічна бібліотека, зложена головню з видань класиків-філософів англійських, французьких, німецьких, італійських, російських й ин.

3) Книгозбір д-ра Івана Мандичевського. Се цінна збірка Вп. д-ра Ів. Мандичевського зі Станиславова, що складається з кількох соток книжок з обсягу найновішої західно-європейської літератури по філософії, яку Вп. Жертводавець постійно збільшає. Збірка ся знаменито доповнює книгозбір В. Лесевича.

4) Книгозбір проф. Ю. Медвецького. Се б. приватна бібліотека українського геолога, б. проф. львівської політехники пок. Юліана Медвецького, що числить понад 2.000 тт. і вв. з обсягу геології і взагалі фізіографії головно Галичини і Карпат.

5) Книгозбір Ол. Кониського. Се частина б. приватної бібліотеки пок. українського письменника Олександра Кониського, що числить кількасот тт. головно великоукраїнських видань XIX. століття.

6) Книгозбір о. д-ра П. Крип'якевича. Се б. приватна бібліотека пок. о. д-ра Петра Крип'якевича, що складається з цінних видань по історії церкви і теології, переважно — латинських, грецьких і церковно-славянських стародруків.

Бібліотека Н. Т. ім. Ш. — публичний науковий книгозбір, з якого може користати кождий без виїмку, хто працює науково. Користати з бібліотеки Н. Т. ім. Ш. тепер можна тільки в льокалі бібліотеки. З тою метою улажена при бібліотеці Н. Т. ім. Ш. т. зв. Наукова Робітня, де можна працювати цілий майже день, перед і пополудни. При Науковій Робітні є т. зв. підручна бібліотека, в якій зібрано всі необхідні при науковій праці справочники: енциклопедії і лексикони (загальні і спеціальні), бібліографії й бібліографічні показчики, словники (мови і по-

одиноких галузей знання), описи рукописів й ин.; також найбільш уживані видання.

Подаючи отсю коротку інформаційну замітку про бібліотеку Н. Т. ім. Ш., не можна не згадати під кінець і про умови, серед яких приходить ся істнувати нині навіть такій українській установі, як згадана *par excellence* наукова бібліотека. Умови сі дуже ярко характеризують слідуючі факти: 1) Ревізія, яку дн. 23. IX. 1922 р. перевела в бібліотеці Н. Т. ім. Ш. львівська польська державна поліція, а яка не викрила нічого каригідного. 2) Підложення і вибух бомби (!!!) під бібліотекою Н. Т. ім. Ш., що мав місце тогоч 23. IX. 1922 р. — безпосередно майже після переведеної у бібліотеці ревізії. Се був один із цілого ряду подібних вибухів, що мали місце майже рівночасно в різних українських культурних інституціях у Львові (в „Просвіті“, в українській жіночій гімназії СС. Василянок, що міститься в „Академічнім Домі“) і на провінції. 3) Відбирання львівською польською державною поліцією в українських студентів підчас нагінки на український університет наукових книжок, визичених з бібліотеки Н. Т. ім. Ш. (сигнатура і печатки!) і відмова (!) звернути їх бібліотеці, не зважаючи на заходи бібліотечної Управи. 4) Конфіскування польською цензурою заграничних українських друків (газет), адресованих до бібліотеки Н. Т. ім. Ш. 5) Накладання мита (!) польською владою на книжки, які бібліотека Н. Т. ім. Ш. набуває з заграниці зі скупих фондів Н. Т. ім. Ш. І т. д.

Та українське культурне громадянство тим більш повинно дорожити своєю національною інституцією тої міри, що Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. І ще більш дбати про дальший її зріст і розвій, надсилаючи туди всякі друки, а передовсім такі, що як небудь від-

Вилім у стіні бібліотеки Н. Т. ім. Ш.
від вибуху підложеної бомби дн. 23. IX. 1922 р.

носяться до України: мовою, змістом, походженням авторів, місцем видання — старі і нові книжки, брошури, часописи і найдрібніші листки, а також рукописи, мапи, карти, ілюстрації, знімки і т. п.

Адреса :

Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка

Львів,

вул. Чарнецького, 24.

Золота Книга

Бібліотеки Н. Т. ім. Ш.

Дари в 1893—1923 рр.

Крім згаданих уже спеціальних книгозборів дра Ів. Франка, В. Лесевича, дра Ів. Мандичевського, Ол. Кониського, Ю. Медвецького і о. дра П. Крип'якевича Бібліотека Н. Т. ім. Ш. одержала на протязі свого існування ще цілий ряд інших більших і менших дарів, з яких важніші отсі:

Книжки:

	тт.		тт.
Др. Ів. Зілинський	2407	М. Возняк	249
Др. Ів. Куровець	1035	М. Галушинський	234
В. Дорошенко	877	Б. Кирчів	233
Р. Заклинський	750	Т. Грушкевич	232
Др. В. Коцовський	711	о. М. Зубрицький	230
о. К. Ясеницький	694	М. Павлик	200
Б. Загайкевич	664	Видавництво Чина св. В. В.	
о. А. Стефанович	619	(Жовква)	192
К. Паньківський	552	С. Олеськівна	186
О. Бородай	500	Ф. Грабовенський	182
о. Д. Зарицький	493	В. Матвіїв	174
В. Білецький	486	В. Лукич-Левицький	164
Б. Заклинський	484	Др. Ів. Крип'якевич	162
Др. В. Левицький	473	Ред. „Впереду“ (Львів)	162
Т. Ревакович	440	о. С. Мацюрак	159
Проф. К. Студинський	422	Др. Л. Ганкевич	155
Др. Я. Грушкевич	421	Р. П. С. Р.	147
М. Залізник	392	О. Лисенецький	145
Др. І. Свенціцький	365	М. Білоус	133
Проф. М. Грушевський	328	о. Й. Домбчевський	132
Др. В. Щурат	327	Др. О. Маковей	130
Др. В. Старосольський	305	Др. М. Новаківський	128
Краєвий Союз Кредитовий (Львів)	300	П. Буняк	124
С. Демидчук	292	В. Гуляй	118
О. Іванчук	262	Ів. Калинович	107
Е. Гнатик	256	М. Дикарів	106
Союз визволення України (Відень)	254	П. Крат	102
В. Гнатюк	252	Г. Гануляк	102
		Б. і М. Грінченки	100
		Р. Гузар	100

(Дари низше 100 тт. див. „Хроніка Н. Т. ім. Ш.“ чч. 3—65).

Книжки по Покійниках:

	тт.		тт.
По пок. дрі Е. Олесницькім	2450	По пок. Ів. Е. Левицькім .	103
" " Ів. Ясеницькім .	563	" " дрі М. Бучинськім	95
" " о. К. Куницькім .	401	" " С. Грушевськім .	83
" " М. Полянськім .	300	" " о. Е. Горницькім .	79
" " Пл. Костецькім .	228	" " Ів. Белею .	50
" " В. Шухевичу .	140		

Рукописи дарували:

Т-во „Академічна Громада“ (Львів)	о. др. Й. Застирець
А. Андрохович	др. І. Зілінський
В. Барнич	О. Іванчук
Б. Білецький	І. Калинович
В. Білецький	Д. Катамай
А. Богусевич	о. А. Качала
Болсуновський	В. Кипріян
В. Боровик	П. Кирчів
Л. Бучинський	др. І. Кобилецький
А. Веретельник	о. Е. Константинович
Я. Вінцовський	К. Котис
Л. Витошинський	др. І. Крип'якевич
С. Гайдучок	Г. Кузьма
Галій	др. В. Кушнір
М. Галущинський	В. Левинський
др. Л. Ганкевич	В. Левицький
о. М. Гарисимович	С. Левицький
о. І. Глинський	о. М. Літинський
В. Гнатюк	Ол. Лотоцький
О. Гнідий	др. К. Лучаківський
К. Горбаль	др. О. Макарушка
др. Я. Гординський (3 перга- менові листки Псалтирі XIII — XIV вв. — Галичина)	І. Максимчук
Ф. Грабовенський	др. О. Маковей
Т. Грушкевич	др. Ів. Мандичевський
др. Я. Грушкевич	о. С. Мацюрак
др. В. Геринович	Ю. Мудрак
В. Данилів	о. О. Нижанковський
О. Деревянка	С. Никифор'як
В. Доманицький	В. Огоновський
Б. Загайкевич	Я. Онацький
Б. Заклинський	о. І. Охримович
о. Д. Зарицький	М. Павлик
	др. І. Панкевич
	К. Паньківський
	Я. Пастернак

др. М. Пачовський
 о. П. Пелех
 Т. Перейма
 Б. Пиць
 О. Пик
 С. Підручний
 Ю. Полянський
 о. М. Попович
 Т. Ревакович
 В. Ривюк
 Л. Рожанський
 О. Роздольський
 М. Росткович
 о. І. Рудович
 Т-во „Січ“ (Відень)
 Т-во „Січ“ (Чернівці)
 М. Сіяк
 о. І. Созанський
 І. Созанський
 О. Стадник
 М. Стажинська

др. В. Старосольський
 Д. Стельмах
 о. А. Стефанович
 др. Г. Стрипський
 др. К. Студинський
 др. О. Сушко
 др. З. Ткачук
 Т-во „Укр. Громада“ (Прага)
 о. К. Федорович
 О. Целевич
 Б. Чабак
 І. Чепіга
 Шишкевич
 І. Шраг
 О. Шухевич
 др. Ст. Шухевич
 др. В. Щурат
 М. Шуровський
 о. К. Ясеницький
 Яців
 М. Яцків.

Папери по Покійниках:

По пок. М. Бучинським
 „ „ В. Доманицьким
 „ „ В. Ільницьким
 „ „ О. Кониським

По пок. О. Левицьким
 „ „ О. Партицьким
 „ „ О. Терлецьким
 „ „ о. К. Харкевичу.

В справі української бібліографії.

Відозва.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові приступило до дуже важної роботи, а саме — до провадження біжучої української бібліографії. В сій цілі завязано при Науковім Товаристві спеціальну Бібліографічну Комісію, яка має вести згадану бібліографію.

Нема чого розводитися про вагу і значіння нового наукового підприємства нашого Товариства. Але власне велика вага і значіння його накладають на нашу суспільність обов'язок в міру сил своїх причинитися до як найкращого, як найповнішого виконання Бібліографічною Комісією тих важких завдань, які перед нею стоять. Аджеж така справа як укладання бібліографії потребує чимало накладу праці, чимало клопоту, а головнo доброї бібліотеки.

На жаль, як ні дбає Наукове Товариство про свою бібліотеку, то всеж через невеликі свої засоби воно часто-густо не може скуповувати все, що появляється в нашій мові. Се — раз. А друге — українська літературна продукція в наших часах не тільки сильно зросла, а й дуже розкидана. Справді! Де тільки не виходять українські книжки і часописи: скрізь, де доля не закинула наш нарід, — не тільки в Європі, а й у далекім Сибіру і за великим океаном — в Америці! Вже одна така розлеглість території нашої видавничої продукції сильно утруднює стеження і збирання всіх українських видань, бо про багато друків можна

навіть не знати. Без помочи самої суспільности Науковому Товариству годі обійтися.

Бібліографічна Комісія має на меті постійно вести, рік за роком, докладний список усього, що виходить в українській мові, де-б і ким би воно не було видано. **Отже всі наші видавництва на цілім просторі нашої землі і взагалі скрізь, де гомонить наше слово і виходить наша книжка, повинні пам'ятати про потреби нашої науки і з морального обов'язку посилати по одному хочаб примірнику кожного, найменшого навіть видання до Бібліотеки Наукового Тов. ім. Шевченка.**

Звертаємося до видавців, авторів, редакцій, друкарень і приватних людей відгукнутися на сей наш заклик! Нехай не буде від тепер ні одної книжки, ні одної брошури, газети, ні одного найменшого друку в нашій мові, до концертової чи театральної оповістки включно, які-б не були прислані до Бібліотеки Наукового Товариства імени Шевченка!

Бібліографія наша реєструватиме все, що виходить в нашій мові, незалежно від змісту видання, від національних, політичних, суспільних переконань авторів чи видавців, незалежно від правопису, якою се видання друковане (кирилицею, гражданкою [фонетикою чи етимологією], латинкою). Тому Бібліографічна Комісія має право сподіватися, що всі, кому дорогі інтереси науки взагалі, а науки нашого народу з окрема, не відмовлять їй своїєї помочи.

Просимо всіх і кожного з окрема не вязатися ніякими поглядами, партійними чи якими иньшими, і присилати до

нашої бібліотеки всякі видання, всякі друки в нашій мові, ким би і де би вони не були видані.

Вкінці мусимо зазначити для усунення можливих непорозумінь, що для нас варті рівнож і всякі чужомовні друки (напр. часописи), коли в них є хоч рядок тільки в нашій мові, або коли вони своїм змістом відносяться до України.

Бібліографічна Комісія

Наукового Товариства ім. Шевченка.

(Адреса: Бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24).

204

AP 25 XI 83

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 06 18 03 10 007 9